

EDİTÖRDEN

Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu vb direktifleriyle AKP hükümetleri döneminde son aşamaya gelen Sağlıkta Dönüşüm Projesi “sosyal güvencilikte reform” adına adım adım gerçekleştiriliyor.

Öyle bir anlayış ki; sistem, kişinin sağlık kuruluşu ile buluşmasını ve muayene olmasını sadece ‘tedavi edici sağlık hizmeti’ olarak algılıyor. Koruyucu hizmetler kişinin kendi sorunu!... İnsan yaşamı hiçe sayılırken, toplum sağlığı giderek daha da bozuluyor, fatura da tek tek bireylere kesiliyor. Katkı ve katılım payları her geçen gün biraz daha yükseliyor.

Öyle bir sağlık sistemi ki; paranın başını tutanlar “Allahın da izniyle” ABD’de Cleveland Clinic’de tedavi görebiliyor, milletvekilleri ve Anayasa Mahkemesi üyeleri prim ödemeksizin istediği yerden sağlık hizmeti alabiliyor, tüm bu hizmetlerin karşılığı bütçeden yani halkın cebinden karşılanabiliyor.

Sağlık sektörü paranın en fazla döndüğü alan haline geldi... Her yol ‘tahsilât’a çıkıyor... Kurgunun doğası gereği sağlık kuruluşları ticarethane, hastalar velinimet, çalışanlar tezgâhtar!...

Hizmeti alanlar açısından sağlık hizmetleri; erişilmesi zor, pahalı ve eşitsizlikler üzerine kurulu... Hizmeti verenlere gelince; onlar için “verimliliği ve hizmet kalitesini artırma görevi” tanımlanmış iken, uygun çalışma ortamı, iş ve can güvenliği ile gelir ve mesleki bağımsızlık güvencesi ise sağlan(a)mıyor...

Sermaye-devlet birlikteliği sağlığı metalaştırırken, bir başka olmazsa olmazı sağlık emekçüsünün maliyetinin düşürülmesini hedefliyor. Hükümet, sağlık emekçüsünün ücretlerini iyileştirmemeye için direniyor; bir taraftan esnek çalışma ve sözleşmeli istihdamı ile ücretleri daha da aşağıya çekerken, diğer taraftan bu ücretlerin hastaneler tarafından ödenmesini sağlamaya çalışarak ‘tasarruf politikaları uyguluyor.

Sağlık sektöründeki emek yoğun, teknoloji yoğun, risk yoğun çalışma ile birlikte sağlık emekçüsünün hizmeti alanlarla sürekli yüzyüze olmak durumunda kalması çalışma ortamını zorlaştırıyor. Sağlık emekçüsünü, çalışma ortamı sağlığı ve güvenliği konusunda önemli ölçüde haksızlığa uğruyor; bir tarafta salgın, bulaşıcı, paraziter insan hastalıkları ile diğer taraftan kimyasallar, fiziksel etmenler, ergonomik ve psikososyal risklerle aynı ortamı paylaşıyorlar.

Sağlık hizmeti üzerinden kârın maksimizasyonuna yönelik hedeflere ulaşabilmek uğruna büyük hesapların ve büyük yatırımların yapıldığı bir dönemde sağlık alanı terörize ediliyor ve sağlık kuruluşlarında şiddet kol geziyor. “Sağlıkta Dönüşüm” Başbakan ve Sağlık Bakanı’nın “hekimler iğne yapmaktan aciz” vb demeçleriyle kendine özgü bir “tarz” izlerken; her yeni bir yasa, uygulama ya da ‘demeç’ sürece yeni bir darbe daha vuruyor ve yeni yasalar sorunların çözümünü değil devamlılığını sağlıyor.

Bu sayımızda; uluslararası ve ulusal planda neoliberal politikaların sağlık emekçüsü üzerindeki etkilerini sergilemeye, piyasa dinamiklerinin çalışma koşulları ve istihdam politikalarında gündeme getirdiği ‘dönüşüm’ün hangi taraftan değerlendirilmesi gerektiğinin ipuçlarını vermeye çalıştık. ‘Sağlıkta Dönüşüm’ün kamuda çalışma koşullarını nasıl bozduğunu yorumlamaya çalışırken; gerek sağlık çalışanlarına yönelik mobbing gerekse sağlık alanında cinayetlere kadar varan şiddetin bu ‘dönüşüm’de nereye denk geldiğini göstermeye çalıştık. Sağlık emekçüsünün büyük bölümünün iş güvencesiz ve düşük ücretle çalıştığı, taşeronlaşmanın had safhaya ulaştığı bir dönemde taşeron sağlık işçilerinin sorunlarını ve örgütlenmelerinin önündeki engelleri onların dilinden anlatmaya çalıştık.

Dergimizin bu sayısını; ambulans çalışanlarının iş stresi ve dış teknisyenlerinin mesleki sağlık sorunlarını kapsayan araştırmalarla bitirirken, yeni sayı/sayılarda sağlık çalışanlarının sağlığı konusunun kapsamını daha da genişleterek sizlere sunmak istiyoruz.